

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Martia. Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 18 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român“, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Zile de urgie în Rusia.

Sibiu, 3 Septembrie n.

Din țara vecinicii tulburări iar vin vești îngrozitoare. Pe câmpul de luptă al puterii autocrate cu revoluția setoasă după libertate înfloresc tot mai mulți trandafiri de sânge. Deoparte puterea, de alta poporul oropsit; în mâinile amândurora arme și aceste arme pustiesc deopotrivă, și pe oamenii puterii și pe stegarii revoluției.

Atentatele din săptămâna trecută dovedesc tot mai limpede că de putredă este acea țară, mama urgiei siberice. De când și-a pus piciorul în scaunul ministerial actualul ministru-prezident Stolipin spuza nemulțămirii s'a înferbântat și germenii răzvrătirii au câștigat putere nouă de incolțire. Stolipin a fost principalul factor, care cu volnicie de fer a pus la cale disolvarea dumei și tot el a fost cel mai înfocat vrăjmaș al legii pentru ștergerea pedepsei de moarte.

Faptul acesta a îndârjit rău pe revoluționari și l'au judecat la moarte. Sâmbăta au cercat să-l șiucidă.

Sâmbăta a fost adevărată zi de recepție la ministrul prezident, în vila acestuia de pe insula farmaciștilor. Erau adunate multe persoane de valoare în sala de audiențe, când sosiră patru nou veniți, doi civili și doi îmbrăcați în uniformă de dignitari înalți militari. Au cerut să fie luați în listă, dar aceasta eră plină. Pe când decurgea această discuție unul a scăpat din coiful ce îl avea în mână o bombă, care a făcut o explozie teribilă. A zdrobit tot ce a fost aproape. Bomba a fost destinată ministrului, atentatorii au scăpat-o însă înainte de vreme. Explozia a rupt pârții și a dărâmat o parte a vilei, cei prezenți au fost toți atinși de fărâme. Au fost omorâte la moment peste 40 persoane, între cari doi guvernori și un general, 30 răniți, între cari copilul de 3 ani și fata de 15 ani ai ministrului. Acesteia i-au zdrobit amândouă picioarele, încât vor trebui amputate. Atentatorii încă au murit. Ministrul a fost în odaia vecină, astfel că a scăpat teafăr. De groază e acum bolnav și el. Atentatul acesta a umplut de groază din nou pe puternicii țării.

Dar abia a sosit vestea acestui praznic de sânge, când altele tot atât de înfiorătoare i-s'au luat pe urmă. Lacoma patimă și-a luat și alte jertfe.

În gara din Peterhof a fost ucis Luni seara generalul *Minn*, comandant de corp. Se întorcea dela băi și așteptă trenul. O fată s'a apropiat de el și a tras patru focuri de revolver asupra lui, omorându-l la moment. Fata s'a dat prinsă. Generalul prinsese în anul trecut 60 revoluționari la Moscova, fără nici o ascultare și cercetare.

O altă fată a cercat să arunce o bombă guvernorului *Kaulbars* din Odesa, din negrija ei însă, bomba a explodat pe când eră la poartă și a rupt-o în bucăți.

În Varșovia au fost uciși tot Luni doi generali, comandantul *Von-jarljarsky* și generalul *Labarsky*. Eșiseră la plimbare și atentatorii i-au pândit și i-au pușcat în mijlocul drumului, pe unul după ameazi, pe celalalt sara.

Alte două atentate s'au făcut în Petersburg, asupra căpitanului de poliție *Gory* și asupra generalului *Staal*, aceste n'au succes însă.

Măcelărirea aceasta, în fața căreia mintea europeanului cult stă în loc, mai curând ori mai târziu trebuie să convingă pe puternicii stăpânirii din Rusia, că îndârjirea lor cu sistemul de azi e cel mai mare păcat. Frigurile bolnavului nu se vindecă dacă îl legi de pat ca nici să nu se poată mișca, până ce boala îl mistue. Ideia constituției a pătruns în popor — zicea odinioară împăratul de azi al Germaiei cătră regele Bavariei — și poporul are drept să se amestece în legiuirea țării; a te împotrivi acestei idei e lucrul cel mai periculos. Nu cu sugrumarea constituției, ci cu frânele libere îți câștigi și întărești stăpânirea.

Numai cu acest leac se va putea tămădui și Rusia.

Adunarea dela Lipova.

— Raport special. —

Lipova, 29 August n.

Astăzi, Mercuri „Societatea pentru fond de teatru român“, întrunită aici în adunare generală, și-a ținut ședința a doua. A fost deschisă la orele zece și jumătate prin prezidentul *Iosif Vulcan*. De față public număros. În preponderanță dame.

Domnul *Vasile Goldiș* cetește procesul verbal al ședinței trecute. Se verifică fără observare. Prezidentul comunică apoi că au mai sosit telegrame de felicitare. Dl *Dr. Iosif Blaga* le cetește. Sunt venite dela Oradea-mare, Fofeldea, Bistrița, Herculesbad, Brașov, dela protopresbiterul *Alexandru Muntean* și încă una din Brașov. Adunarea generală ia act cu mulțămire despre ele și decide să fie publicate în *Anuarul* societății.

Se pune acum la ordinea zilei raportul comisiei alese pentru câștigarea de membri noi. Raportor *Dr. V. Avramescu*. Cetește lista celor de nou înscriși, al cărei rezultat final e următorul: Membri fondatori 3, ordinari pe viață 14, ordinari cu câte 10 coroane la an 55 și ajutători 22. S'au încasat de tot 2618 coroane. Lista rămâne deschisă încă pentru a se mai înscrie și alții, iar pentru frumosul rezultat obținut până aci prezidentul exprimă mulțămire comisiei, între viile aprobări ale adunării.

Urmează raportul comisiei despre cenzurarea raportului casarului și a averii societății. Raportor *Dr. A. Marta*. Constată, că averea societății s'a înmulțit și în anul expirat, și atinge cu finea lunii Iunie curent, când au fost încheiate socotelile, suma de 385.816 coroane. Comisiunea a aflat în perfectă ordine socotelile, propune deci să se deie comitetului și casarului absolutul îndatnat. Se primește.

Budgetul pentru anul 1906/7 e proiectat la venite în sumă de 24.000 cor., iar la cheltueli cu 9326 coroane, va să zică cu un excedent de 14.674 cor. Ra-

portorul propune să se voteze. Domnul *Dr. Aurel Cosma* cere însă, ca votarea budgetului să rămână în suspens până se va pronunța adunarea generală asupra unor propuneri ce le va face comisiunea îndreptată cu cenzurarea raportului general al comitetului, după ce primirea acestor propuneri va avea de urmare schimbarea budgetului.

Adunarea generală decide în acest înțeles.

Se pune acum la ordinea zilei raportul comisiei exmise pentru cenzurarea raportului general al comitetului societății. Raportor *Dr. A. Cosma*. Raportorul face un expozeu frumos asupra misiunii societății pentru fond de teatru român. Se cetește apoi în întregime raportul comitetului cătră adunarea generală, prin secretarul *Dr. Blaga*, și în urmă raportorul comisiei, *Dr. A. Cosma*, îl analizează punct de punct, făcând observări potrivite și precizându-și propunerile după cum urmează:

1. Raportul comitetului cătră adunarea generală să se iee în general la cunoștință.

2. Comitetul să fie rugat ca să iee măsuri urgente pentru sporirea membrilor și pentru încasarea, în caz de lipsă și pe calea legii, a taxelor restante.

3. Pentru ajungerea scopului societății comitetul să fie recercat a institui bărbai de încredere în toate centrele și comunele mari, locuite de Români.

4. Adunarea generală să decidă crearea unei burse pentru o damă, în sumă de 1200 coroane la an, pentru calificare în arta muzicală teatrală, în cadrele și pe lângă condițiile impuse de planul de acțiune.

5. Premiile pentru cele mai bune piese teatrale să se urce dela 500, resp. 300 coroane, la 800, resp. 500 coroane.

6. Adunarea generală să roage cu insistență comitetul, ca să termine conspectul celor mai potrivite piese teatrale pentru diletanți.

7. Institutului de credit și economii „*Albina*“ din Sibiu adunarea generală să-i exprime mulțămire pentru păstrarea grauită a fondului societății.

8. Adunarea generală să declare primiți pe cei ce s'au anunțat de membri de la adunarea generală trecută încoace.

9. Adunarea generală să-și exprime prin soulare durerea pentru pierderea membrului fondator *Matei Nicola*.

Adunarea generală ia în discuție punct de punct propunerile comisiei.

Punctul prim se primește fără observare. La punctul 2 discuție. *Dr. Vercerdea* nu e pentru încasarea taxelor restante pe calea legii. La proces să nu fie dusă treaba. Protop. *Voicu Hamsea* apară propunerea comisiei. *Emanuil Ungurian* propune să fie îndrumat comitetul, ca să vină la proxima adunare generală cu un plan de organizare. Mai vorbește *Virgil Onișiu* pentru respingerea propunerilor făcute, *Dr. Aurel Halic*, care crede că sub presiunea morală încă s'ar putea încasa taxele restante, și alții, în urmă continuarea discuției se amână pe după ameaz la oarele 4, când toate propunerile comisiei se declară primite, cu mici modificări, enunțându-se însă cu privire la cele de sub numărul 4 și 5, că executarea lor se lasă în grija comitetului pentruca, în caz că mijloacele materiale ale societății permit realizarea dorinței exprimate, ea să fie implinită, iar cu privire la taxele restante

se decide, că după ce se vor fi făcut toți pașii pentru încasare, însă fără rezultat, membrii restanțieri să fie șterși din șirul membrilor societății.

Se aproabă în fine budgetul pe anul 1906/7 și apoi prezidentul comunică rezultatul concursului publicat pentru cea mai bună piesă teatrală. Dintre cele 12 piese întrate s'a aflat vrednică de a fi premiată piesa „*Nicolae Vulpe*“, însă și aceasta va trebui să fie revidată și corectată. Autorul ei e dl *Romul Muntean*, absolvent de drepturi în Hașeg.

Domnul prezident declară apoi încheiată adunarea generală a „Societății pentru fond de teatru“ mulțămind publicului din Lipova și jur pentru sprijinul dat, și comitetului aranjator pentru hărnicia dezvoltată. În numele comitetului aranjator răspunde *Dr. A. Halic*, mulțămind comitetului societății pentru bucuria cauzată Lipovenilor și celor din jur prin aceea, că a ales Lipova ca loc pentru ținerea adunării generale în anul acesta.

*

Incheierea serbărilor din Lipova a făcut-o splendidul bal, aranjat Miercuri sara, în sala dela „*Arhiducele Iosif*“. Aglomerația, întocmai ca la teatru, enorm de mare. Primul cadril a fost jucat de peste 100 de părehi. A fost aranjat de dl *Dr. Sever de Orbonaș*. *Romana* a fost jucată de 60 părechi. A aranjat-o dl *Nicolae Iancu*, din Timișoara. Petrecerea a ținut până în zorile zilei.

Convocare.

În senzul §§-lor 23 și 26 din statute membrii „*Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*“ se convoacă la

Adunarea generală ordinară

în Brașov, pe zilele de 21 și 22 Septembrie st. n. 1906.

Programul adunării este:

Ședința I.

Vineri, la 21 Septembrie st. n., la oarele II a. m.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Inscierea delegaților prezenți.
3. Raportul general al Comitetului central.
4. Alegerea comisiunilor pentru:
  - a) examinarea raportului general;
  - b) cenzurarea socotelilor anului 1905 și a proiectului de budget pentru anul 1907;
  - c) inscrierea membrilor.
5. Prezentarea eventualelor propuneri. *)

Ședința II.

Sâmbăta, în 22 Septembrie st. n., la oarele 10 a. m.

Ordinea de zi:

1. Raportul comisiei.
2. Alegerea secretarului literar.
3. Fixarea locului pentru adunarea generală din 1907.

*) Se observă că eventualele propuneri au să fie prezentate în scris prezidiului Asociațiunii (în Sibiu, strada Morii Nr. 6) cu 5 zile înainte de adunarea generală.

4. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal.

5. Inchiderea adunării generale.

La orele 4 d. a. ședința festivă a secțiunilor științifice-literare și conferințe publice.

Sibiu, din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în 7 Iunie 1906.

Iosif Sterca Suluțu m. p. prezident.

Dr. C. Diaconovich m. p. secretar I.

Cronică bisericească.

În ce limbă se serbă liturgia în secolele prime ale bisericii creștine?

Când a instituit Iisus Cristos sacrificiul cel fără de sânge și a dat apostolilor porunca a-l plini întru amintirea lui, El fără îndoială a întrebuit la această acțiune sfântă acea limbă, ce apostolii o vorbiau de rând.

Conform exemplului acestuia au trebuit să pășiască și apostolii, întrebuintând la aducerea sacrificiului testamentului nou limba aceluiași popor, care luă parte la serbarea acestei aducerii. Prin serbarea euharistică mai ales au avut apostolii să urziască și să implante în inima credincioșilor conștiința și viața creștină, ce de bună samă că nu li-ar fi succedat fără întrebuintarea limbei aceluiași popor, căruia vesteau evangelia.

Destul de clar se exprimă în privința aceasta apostolul Pavel în epistola I. către Corinteni, când zice: „Mulțămesc Dumnezeului meu, că vorbesc în limbi mai multe decât voi toți. Dară în biserică voesc mai bine a vorbi cinci cuvinte cu mintea mea, ca să învăț și pe alții, decât zece mii de cuvinte în limbă străină”.

Deși locul acesta privește mai mult predica creștină, totuși se poate raporta și la rugăciunile liturgiei, cari în timpul acela se rostiau sau se puteau rosti și ex improviso. Intențiunea lui Pavel era, ca la serviciul divin să nu provină nimica, ce nu s'ar putea pricepe, fie direct prin sine, sau măcar indirect prin explicare. Va să zică apostolul Pavel a pretins pentru biserică limba aceluiași popor ce luă parte la serviciul divin.

Dreptaceea au și serbat apostolii sf. liturgie cât timp erau în Ierusalim în limba siro-caldaică, care pe atunci era limba poporului evreu, și împrăștiindu-se mai târziu în toată lumea serbau ei acest serviciu divin în limba acelei provincii, unde vesteau evangelia. „In qua quisque Apostolorum provincia Evangelium praedicabat, eius provinciae sermone Missam celebravit” zice Benedict XIV în opul său „de sacrificio Missae”.

Că și biserica secolelor prime a urmat apostolilor, silindu-se a serbă sf. liturgie într-o limbă înțelegibilă pentru popor, ne testează încâtva și istoria cea mai veche a liturgiei înseși.

Limbile, cari se vorbeau pe atunci în marele imperiu roman erau multe la număr, totuși numai trei aveau parte de autoritate mare, fiind dominante în tot imperiul. Limbile aceste erau: 1. Limba latină sau romană, care se vorbea în Europa de vest și Africa nord-vestică; 2. Limba greacă, care era întrebuintată în Europa estică, Asia vestică și Africa nord-estică, era însă cunoscută și în țara Judeilor până la Babilon și Persia, vorbindu-se aici mai ales de cei culti; și în urmă 3. Limba siriacă, afină aproape cu cea evraică, și care se vorbea de către feliuritele popoare ale Siriei, Samariei din Iudeia și din pustiile Iordanului.

În aceste trei limbi de căpetenie a crescut și s'a dezvoltat mai ales biserica cea primă. Zăcă deci în firea lucrului, că și serviciul dumnezeesc trebuia să fi fost plinit înainte de toate în limbele aceste. Și că în adevăr s'a plinit în ele, ne sunt dovadă afară de cărțile liturgice cele mai vechi, cari numai în aceste limbi sunt și mărturiile s. părinți.

Așa zice fericitul Augustin, că limba evraică (siro-caldaică), greacă și cea latină sunt limbile lumii, căci în ele se serbează serviciul divin în toată lumea creștină (Sermo I. în psalm. 58).

Se întreabă acum ori de a fost plinit serviciul divin și în dialectele cele multe, ce existau pe atunci afară de cele trei limbi de căpetenie, ori de erau în întrebuintare la serviciul divin și diversele limbi ale feliuritelor popoare?

Întrebarea aceasta e mai grea de rezolvat, lipsindu-ne în privința aceasta mărturii necontestabile din cele patru secole prime. Unii învățați (Bona, Lebrun, Martene) vorbesc pentru întrebuintarea dialectelor sau a limbei țării, alții (Honorat a S. Maria, Binterim ș. a.) combat întrebuintarea aceasta, afirmând că pe atunci numai cele trei limbi de căpetenie erau întrebuintate la serbarea euharistică. Deși părerea acestor din urmă are multă probabilitate, chiar pentru împrejurarea, că numai în cele trei limbi de căpetenie ne sunt cunoscute cărți liturgice din timpurile acele, totuși nu se poate spune nici de părerea contrară, că ar fi lipsită de temei.

Pentru întrebuintarea limbii țării la serviciul divin și în special la sf. liturgie vorbesc următoarele:

Liturgia e o acțiune publică, la care iau parte toți creștinii prezenți, făcând cu preotul liturgisitor un întreg armonios. Astfel ne înfățișază lucrul Ioan Chrisostom, carele între credincioșii legii celei nouă și între iudei află deosebirea mai ales în împrejurarea, că creștinii la aducerea sacrificiului zic împreună cu preotul o parte a rugăciunilor, participând astfel într'un mod activ la aducerea aceasta ce o plinește preotul. „Și acum” zice el „când privim la infricșatele taine, în ce mod se roagă preotul pentru popor, astfel se roagă și poporul pentru preot... căci nu el singur laudă pe Dumnezeu și-i mulțamește lui, ci împreună cu el și întreg poporul (Hom. 18 în ep. II. ad. Cor.)”.

Acum în descrierile cele mai vechi ale liturgiei (b. o. în descrierea ce se află în prima apologie a lui Iustin Martirul, apoi în descrierea liturgiei din cartea II. și în cea din cartea VIII. a constituțiilor apostolice) aflăm formule de rugăciuni, prin cari poporul exprimă parte consimțământului său la cele zise din partea preotului, parte simțămintele sale religioase proprii. Așa b. o. răspunde poporul la cele mai multe rugăciuni ale preotului cu „Amin”. La binecuvântare preotului „Pace vouă” zicea poporul „și cu duhul tău”, iară la provocarea: „Sus să avem inimile” răspundeau cu „Avem către Domnul” ș. a. m. d.

Atât noțiunea liturgiei, ca a unui serviciu comun al preotului și poporului, cât și formulele aceste ne sunt dovadă, că chiar în secolele cele prime au trebuit să se serbeze liturgia în limba țării, în limba aceluiași popor, care luă parte la liturgie, căci de altminterlea nu s'ar putea explica în ce mod a participat poporul la acțiunea cea sfântă a euharistiei, cum de a priceput rugăciunile și cum a știut ce și când are să răspundă.

Că în secolele cele prime limba țării era limba de cult, o întăresc încâtva și mărturiile istorice. Făcând filozoful Cels creștinilor imputarea, că ei întrebuintează în rugăciunile lor mai lesne nume barbare și străine, decât cele grecești și latine, i-a răspuns Origen: „Pe cine îl invocăm cu cuvinte barbare?... Grecii întrebuintează în rugăciunile lor cuvinte grecești, iar Romanii cele romane, și astfel se roagă fiecare popor în limba sa proprie și-l laudă pe Dumnezeu după putință, și Domnul la toată limba aude pe cei ce se roagă lui în felurite limbi... (contr. Celsum L. VIII. c. 4)”. Că locul acesta se poate raporta la rugăciunile private ale creștinilor nu încapă îndoială, dar că numai la ele — cum afirmă b. o. Binterim — nu putem concede. Din contră, credem, că Origen a avut în privire aici mai mult serviciul dumnezeesc public. Căci de unde să fi știut Cels rugăciunile cele private ale creștinilor? Cele publice însă a putut să le știe mai lezne, și că le-a știut ne

sunt dovadă cuvintele lui proprii induse de Origen în cartea VI. c. 40 a opului său contra Celsum, unde Cels face creștinilor imputare, că a aflat la oare-cari presbiteri cărți cu nume barbare și demonice. Cărțile acestea au fost însă după Origen cărți liturgice, cari conțineau rugăciuni pentru serviciile publice ale credincioșilor. Dacă comparăm deci locul din cartea VIII. c. 4, unde zice Origen, că fiecare popor se roagă în limba sa proprie, cu locul indus din cartea VI. c. 40, atunci putem cu multă probabilitate să afirmăm, că Origen și în locul prim (cart. VIII. c. 4) vorbește de serviciul dumnezeesc public, și că a înțeles limba acestui serviciu, care limbă ca și cea a cultului privat era feliurită la feliurite popoare.

Chiar din cele induse până aici reiese, deși nu cu evidență clară, totuși cu multă probabilitate, că liturgia în secolele prime se serbă, nu numai în limba evraică, grecească și latină, ci și în celelalte limbi ce mai erau pe atunci în întrebuintare, că liturgia se serbă în limba aceluiași popor, care luă parte la serbarea ei, va să zică în limba țării.

(„Candela”.)

Pelegrinagii la mănăstirea Hodoș-Bodrog.

— 16 Aug. 1906.

Adevărată zi de peregrinagiu și în același timp zi de mare sărbătoare este la mănăstirea Hodoș-Bodrog, praznicul Adormirii Născătoarei de Dumnezeu (ziua sf. Mării), când s'a obicinuit a se prăznuși și hramul acestei sf. mănăstiri.

Raportul nostru despre peregrinagii din rândul trecut îl sfârșiam cu nădejdea că la praznicul acesta se așteaptă să sosiască la mănăstire mai multe mii de peregrini, cu atât mai vărtos, că acest locaș sfânt prin însași menirea lui de o vreme încoace — și mai ales de când conducerea lui este încredințată arhimandritului Augustin Hamsea — se apropie cu pași repezi de adevărata lui destinație: de a fi o școală practică a pietății și a evlaviei creștine.

Așteptările noastre de altcum întemeiate pe experiențele anilor trecuți, nu numai că nu ne-au înșelat, dar credința poporului, evlavie și alipirea lui față de mănăstire ne-a umilit și cea mai îndrăzneată închipuire. Credința, care slavă Domnului, trăește încă în sufletul poporului nostru, dragostea lui față de mănăstirea dela Bodrog, care prin căldura cu care l-a îmbrățișat la sosire ca și prin mângăierea cu care l-a înzestrat de plecare, i-a dat să știe, că al lui, al poporului însuși și nu al altuia este acest locaș — alipirea aceasta, repetăm, a contribuit, ca și în anul acesta să se reverse la mănăstire o adevărată mare de credincioși, care — să nu uităm — până bine de curând curgea în mănăstiri sau alte locașuri străine.

Se poate spune fără exagerare, că în zilele de 13, 14 și 15 August v. zidurile mănăstirii au cuprins și au adăpostit peste zece mii de creștini. Un eveniment acesta nu numai îmbucurător, ci întăritor și însuflețitor pentru zilele noastre, când la temelile credinței și ale bisericii străbune încep a săpa cu multă îndărătnicie felurite curente bolnave și cugete violene.

Și în chipul acesta nu un simplu raport de ocazie, ci serii de articoli sau o carte întreagă ar fi să se scrie despre tot ce imbie minții și inimii privește acestor procesiuni religioase. Rezervându-ne însă aceasta pentru mai târziu, ne vom mărgini iarăși la rolul cronicarului, care se îndestulește cu nemăiestrita povestire a celor întâmplate.

O chestie de importanță însă trebuie să anticipăm: datele statistice nu vor fi complete, pentru că culegerea lor e foarte anevoioasă. Pe viitor însă care să se caute modalitatea potrivită, care să facă cu puțință, sub raportul acesta, cea mai mare exactitate. Pentru că, fără îndoială este de mare interes pentru statistica și istoricul acestor procesiuni să se știe acurat, cari ținuturi, cari comune dau contingentul cel mai însemnat de peregrini și mai ales, cari preoți nu se lenevesc a pași în frun-

tea turmei lor cuvântătoare, când aceasta îndemnată de credința ei pornește să-și adape sufletul la un locaș așezat anumit cu menirea aceasta.

Din prilejul de față ne mângăem a releva faptul, că părțile ungurene au prevalat în mod covârșitor asupra părților bănățene. Icoana aceasta ni-o înfățișează o privire asupra comunelor bisericesti, din cari ne-au sosit peregrini.

Dupăcum era de prevăzut cele din-tăiu cete cucernice au început să sosiască încă de Duminecă d. a. Între primii sosiți au fost creștinii din Giula și Giula-Varșand, sub conducerea preotului lor George Ciobriș și a inv. Iosif Ivan, precum și din alte comune, din cari au venit fără preot conducător. Toiul a sosit însă Luni în ajunul praznicului, când abia intră o procesiune și clopotele vestiau cu tărie apropierea alteia.

Toate rând pe rând erau întimpinate de egumenul A. Hamsea însoțit de preoții-mănăstirii, cu cuvinte părintești de bineventare și mângăiere.

Procesiuni mai conziderabile au sosit:

Din Siria și Drauț, în frunte cu preoții R. Măierușan și Mel. Pap; din Socodor, în frunte cu preotul Aurel Popa; din Zarand, în frunte cu preotul Cornel Papp; aceștia și-au procurat prapori, cruci și ripide nouă, anume în scopul pelerinagiului; din Alioș, în frunte cu preotul Avesaron Turca; din Otlaca, în frunte cu preotul G. Turic și inv. A. Turic; din Sămbăteni, în frunte cu preotul Fabrițiu Mănilă; din Cherechiu, în frunte cu preotul și învăț. Pop și Sime; din Arad, în frunte cu preotul Tr. Vădan și inv. N. Ștefu; din Ghiroc, în frunte cu inv. A. Baicu; din Comlăuș, în frunte cu preotul V. Mihulin; din Chesinț, în frunte cu preotul Ioan Calnicean; din Chichihaza, în frunte cu capelanul Ioan Ardelean; din Sobotel, în frunte cu preotul D. Fenăcan. Și, de bună seamă au fost de față mulți alți preoți și învățători sosiți parte cu, parte fără peregrini, ale căror nume ne-au scăpat din memorie.

Procesiuni de credincioși, fără preoți, au sosit apoi din comunele: Macea, Sieldu, Cenadul unguresc și Cenadul sârbesc, Boroșneu, Bocșig, Fibiș, Ghiroda, Cernechiaz, Călacea, Secusigiu, Vinga, Munari, Comloșul-mare, Chiș-Orosiu, Pesac, Șimand, Sân-Nicolaul-mare, Firichiaz, Curticiu, și alte, foarte multe, din cari grupe mai mici s'au alăturat la procesiunile mai mari, în drum spre mănăstire. În urmă, vrednic de amintire deosebită este inv. Petru Cipău, care cu zel de Apostol a condus o samă de creștini tocmai din cercul Aleșdului (din Biharia), cale lungă de peste 3 zile pe jos. Intrarea în mănăstire, primirea și impresia acestora, a oferit o privește pătrunzătoare. Rar se poate vedea credința și evlavie, adâncită până la fanatism, în chip mai mișcător, decum o zăgrăviau fețele acestor Români dela vârful muntelui, în momentele, când le vorbea Arhimandritul Hamsea.

Și aci e locul să amintim, că aproape toate procesiunile pomenite mai sus au fost întâmpinate de neobositul Arhimandrit, la intrarea lor în mănăstire, cu predici înălțătoare, de sfat și mângăiere duhovnicească. Nu mai puțin decât zece cuvântări, mai lungi, și mai scurte, s'au putut auzi, în curs de 2 zile, din graiul acestui păstor, care nu cunoaște ostentala întru vestirea cuvântului de învățătură și întărirea inimilor frânte și smerite.

Duminecă seară s'a oficiat, în capela de vară, vecernia cu priveghiere, ocotindu-se biserica și cetindu-se 4 evanghelii, după care s'a făcut ungerea cu sft. mir. Tot asemenea Luni seară. Iar Luni a. m. apoi Marți, în însași ziua praznicului, s'a slujit sf. liturgie, cu mare solemnitate, pontificând I. Prea Cuvioșia Sa Arhimandritul A. Hamsea, asistat de 8 preoți și de ierodiaconul Gh. Tulburu. În cursul ambelor liturgii Arhimandritul a rostit predici pline de învățături frumoase și folositoare pe sama poporului, care umplea curțile. Din acest prilej s'a sfințit și o frumoasă icoană a Maicii Domnului, dăruită sft. mănăstiri, de peregrina Maria Chevereșanu din Chiș-Oros. E de în-

Nr. 455-1906

[219] 2-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan pe lângă neputinciosul paroh Mihail Căndea din parohia a treia din Avrig, protopresbiteratul gr. or. Avrig pe baza rezoluțiunii Preaveneratului Conzistor arhidiecezan din 9 Noiembrie 1905, Nr. 10,316 B., prin aceasta se scrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de capelan sunt jumătate din toate venitele parohiale fasonate în coala B, pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post de capelan să-și substearnă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral gr. or. al Avrigului (posta Avrig, Felek, Szebenvármege) până la termenul susindicat având a se prezenta în vre o Duminecă sau sârbătoare în biserică pentru a cânta eventual a celebra și cuvânta.

Avrig, 13 August 1906.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului.

Ioan Căndea protopresbiter.

Ad 783-1906

[215] 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante, Luța în protopresbiteratul gr. or. al Făgărașului, se scrie concurs cu termenul de 30 zile, dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh, sunt cele fasonate în coala B, pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh, să trimită cererile concursuale, cu documentele recerute la subscrisul oficiu, în termenul convenit, având a se preveni la sfânta biserică, spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Făgăraș, în 8 August 1906.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tracului Făgăraș, în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea protopresbiter.

Nr. 350-1906.

[217] 3-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățători în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Zarandului, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Birtin - Prihodiște - Tătărești, post ambulant, salar anual 600 cor., din repartiție, cuartir liber în edificiul școlai, grădina și lemnele de lipsă.

2. Grohoț, salar anual 600 cor., 320 cor. din repartiție, iar 280 cor. din fondul bisericeii, cuartir liber în edificiul școlai, folosința grădini de legumi și lemne.

3. Tarățel, salar anual 600 cor. din repartiție pe popor, cuartir liber în edificiul școlai, folosirea grădini de legumi și 1 stângin de lemne.

Reflectanții la vre-unul din aceste posturi vor avea a se prezenta în comună în zi de Duminecă ori sârbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Cel instituit va avea să țină școala de repetiție și să cânte în Dumineci și sârbători cu elevii la sf. liturgie.

Cuincenalele se vor computa numai după anii de serviciu definitiv în aceeaș comună.

Petenții au să aștearnă în termen deschis cererile instruite conform normelor în vigoare.

Cei cu praxă au să alăture documente despre praxa, serviciul, neîntrerupt eventual, că din ce motiv au întrerupt praxa.

Brad, la 7 August 1906.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zarandului, în conțelegere cu comitetele parohiale.

V. Damian pprezbiter.

[221] 1-3

Edict de vânzare.

Se aduce la cunoștința On. public, că o parte a pădurei foștilor coloni din Streva-Cârțișora, comitatul Făgărașului în extindere de 181.3 jug. cat. — care teritor cu concesiunea Inaltului ministru de agricultură Nr. 10563-I-4 din 1900 este destinat spre pășunat în urma răririi, lemnele de fag folosibile spre foc, se vor da în licitațiune publică în 23 Septemvrie 1906 st. n. în cancelaria comunală din Streva-Cârțișora.

Licitarea va fi cu graiu viu și pe lângă oferte în scris.

Ofertele alcătuite după formă se primesc până la începerea licitațiunii, fiind scrise pe o coală de hârtie întreagă, provăzute cu timbru de 1 cor., iar suma plus oferată

să fie scrisă atât cu cifre, cât și cu litere marcante, provăzute fiind cu clauzula că licitantul cunoaște bine condițiunile de licitare și că se supune intru toate lor.

Oferte după începerea licitațiunii nu se vor primi.

Ofertele au să conțină ca vadiu suma mai jos satorită, în bani gata sau în hârtii de valoare.

Lemnele puse spre vânzare sunt prețuite în 5928 m.³.

Prețul strigării este de 11,856 coroane, sub care preț, lemnele nu se vor vinde la nici un cas.

Licitanții au să depună 10% dela prețul strigării — sau 1185 cor. 60 fil. — vadiu, la mâna prezidentului composesoratului.

Condițiunile de licitare, de preț și de contract se pot vedea din partea doritorilor de a licita:

- 1. În cancelaria comunală din Streza-Cârțișoara;
2. în cancelaria oficiului preterial din Arpașul-inferior și
3. în cancelaria oficiului silvanal al cercului Arpașul-inferior în Făgăraș, în orele oficioase.

Streza-Cârțișoara. în 28 August 1906.

Trandafir Dragomir paroh gr. ort. ca prezident al foștilor coloni din Streza-Cârțișoara.

Ilie Jiurca notar al foștilor coloni din Streza-Cârțișoara.

Haine pentru domni
Haine pentru băeți
Costume pentru copii

să cumpere fiecare în propriul interes dela mine. Prăvălia mea cea nouă de haine din Piața-mică Nr. 2 mi-am asortat-o de nou cu cele mai elegante haine de toamnă și de iarnă, în calitatea cea mai bună, pe cari le vând cu prețuri uimitor de ieftine.

EDUARD ELIAS Nr. 2. Piața-mică Nr. 2.

Copii de școală

din case mai bune, se primesc pe lângă toată întreținerea, în strada Cisnădiei * * Nr. 41. Etagiul I. * *

In Septemvrie a. c. începe un NOU CURS

pentru desemn de croială, pregătire de haine, cusătură de albituri, împletire cu fuscioare (= Klöppeln), brodare cu aur, cu alb și cu diferite colori, și pentru pregătirea de orice lucrări de mână moderne.

Instrucțiunea se poate face în toate trei limbile țării. — Se primesc domnișoare și cu întreagă întreținerea. — Primiri se fac oricând la

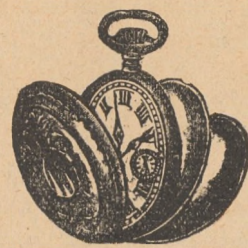
Maria Lurz Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 6, parter.

Sboar'al nopții negru flutur...

de M. Eminescu. — Romantă pentru voce și pian de A. Bena. Preț cor. 1-50, porto 10 fil. Se capătă la Librăria arhid.

Important pentru fiecare!

Vânzare totală! Cu preț uimitor de eflin, cu numai 2.95 se poate comanda o admirabilă garnitură consistând din următoarele patru sprezece juvare:

Important pentru fiecare!

- 1 Orologiu de buzunar anker remont. (la dorință argint) cu capac frumos gravat, mers regulat, garanție pe trei ani și cu cutie.
1 lanț panterat elegant, de goldin sau nichel, sistem parisian.
1 ac de cravată de goldin cu imitații de briliant.
1 păr. bumbi de manșete, marcă „garantă”.
1 garnitură bumbi de cămașă și guler de goldin, constând din 5 bucăți.
1 păr. cercei de argint veritabil, provăzute cu sigilul oficios. (78) 14-15
1 inel de goldin cu peatră elegantă.
1 oglindută de buzunar în cutie.

Aceste patru sprezece obiecte de valoare și lux împreună cu orologiul se trimit pentru numai fl. 2-95 cu ramburs, ori după primirea banilor, de firma

BRÜDER HURVIZ

Exporthaus Krakau, Krakowska 26. Ce nu convine se primește înapoi în timp de 8 zile și se retrimite banii, astfel că cumpărătorul e scutit de orice risic. Cataloge bogat ilustrate cu tot felul de juvare gratis și franco.

Pentru domni preoți!

Dela Librăria arhidiecezană se poate procura

CONDICĂ

bine compactată în piele și cu păreți tari,

în care (conform circulariului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.”

Conține 200 foi. Prețul 6-60 cor., + porto postal 80 fil.

Comunicarea trenurilor în Sibiu.

Itineraru de vară, dela 1 Maiu până la 30 Septemvrie 1906.

- Plecare dela gara din Sibiu.
La orele 4.6 dimineata spre Turnuroșu, Căneni, Piatra, Corabia, București.
La orele 4.20 dim. spre Făgăraș, Turnuroșu.
La orele 5.21 dim. tren mixt la Cisnădie.
La orele 7.05 dim. Tren mixt la Ocna (dela 15 Maiu până la 15 Sept.)
La orele 7.31 dim. spre Copșa-mică, Brașov, Cluj, Arad, Budapesta.
La orele 7.57 dim. spre Săliște, Vinț, Arad, Budapesta.
La orele 12.58 d. a. la Copșa-mică (numai Marția și Vinerea).
La orele 1.09 d. a. spre Turnuroșu, Căneni, Piatra, Corabia, București.
La orele 1.30 d. a. spre Făgăraș.
La orele 1.45 d. a. spre Cisnădie.
La orele 3. d. a. la Ocna (dela 15 Maiu până la 15 Septemvrie).
La orele 3.42 d. a. spre Săliște, Sebeș, Vinț, Deva.
La orele 4.45 d. a. spre Copșa-mică, Cluj, Budapesta.
La orele 6. d. a. Ocna (dela 15 Mai până la 15 Septemvrie).
La orele 8.25 seara la Cisnădie.
La orele 11.20 noaptea spre Copșa-mică, Brașov, Cluj, Arad, Budapesta.
La ora 1.52 noaptea spre Săliște, Sebeș, Vinț, Alba-Iulia, Teiuș, Budapesta.

Sosire la gara din Sibiu.

- La orele 3.58 dim. dela Copșa-mică, Brașov, Arad, Cluj, Budapesta.
La orele 6.55 dim. dela Budapesta, Arad, Vinț, Sebeș, Săliște.
La orele 7. dim. dela Cisnădie.
La orele 7.04 dim. dela Copșa-mică (numai Marția și Vinerea).
La orele 7.16 dim. dela Turnuroșu și Făgăraș.
La orele 8.16 dim. dela Ocna (din 15 Maiu până la 15 Septemvrie).
La orele 12.47 d. a. dela Budapesta, Arad, Vinț, Sebeș, Săliște.
La orele 12.57 d. a. dela Copșa-mică, Brașov, Cluj, Budapesta.
La orele 3.22 d. a. dela Cisnădie.
La orele 3.37 d. a. dela Turnuroșu, Căneni, Piatra, Corabia, București.
La orele 4.20 d. a. dela Ocna (din 15 Maiu până la 15 Septemvrie).
La orele 7.34 seara dela Ocna (din 15 Maiu până la 15 Septemvrie).
La orele 8.09 seara dela Budapesta, Arad, Vinț, Sebeș, Săliște.
La orele 8.59 seara dela Făgăraș.
La orele 9.15 seara dela Copșa-mică, Brașov, Arad, Cluj, Budapesta.
La orele 10.09 noaptea dela Cisnădie.
La orele 10.27 noaptea dela Turnuroșu, Căneni, Piatra, Corabia, București.

Frumosul roman

DUȘMĂNIE

de Vasile E. Moldovan costă 60 fileri.

Librăria arhidiecezană.

Dela LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ din Sibiu, Nagyszeben se pot procura următoarele recuzite bisericesti:

Table listing various church items and their prices, including candles, crucifixes, and other religious objects.